

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

**Муниципальное общеобразовательное учреждение "Средняя
общеобразовательная школа"**

Управление образования Урванского муниципального района

МКОУ СОШ с.п. Псыкод

РАССМОТРЕНО

на заседании МО
учителей нач.кл.

Ташева З.К.
протокол № 1 от «30» 08
2023 г.

СОГЛАСОВАНО

зам.директора по УВР

Георгиева Р.З. от
«30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор МКОУ СОШ
с.п.Псыкод

Кимова М.Н.
Приказ № 138 от «31» 08
2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

(ID 2211409)

**учебного предмета «Литературное чтение на кабардино- черкесском
языке»**

для обучающихся 4 класса

с.п.Псыкод 2023

Нэхышхьэу ягьуэтын хуей щлэныгьэхэмрэ есэныгьэхэмрэ

Еджаклуэм езымеджэныгьэм хуилэ шытыклэр Личностнэ:

Еджаклуэм ищлэн хуейщ: бзэр;

-зэхиищлэн хуейщадыгьэбзэм и флагыр, пщлэ хуищлыи хуейщкьыдальхуа и бзэм, абы ирипагэу и бзэр иригьэфлэклуэн хуейщ;

-щыпсальэклэ псальэщлэ зэригьэщлахэр кьигьэсэбэпурэ и гупсысэмзригьэужьынхуейщ.

Еджэныгьэм хуилэ шытыклэр, зыхуигьэувыжкьалэныр, ар кьызэрыгурылуэр, езым и епльыклэр

Метапредметнэ:

- и щлэныгьэр, и зэфлэклыр кьипщытэжыфу; зыщымыгьуазэр, абы и щхьэусыгьуэр , щлэныгьэ зримыгьэгьуэтукьэнамзыхуишаугьуехьыркьихутэжыфрэ, абы и хэклыплэр кьигьуэтыжыфуюесэныр;

- еджаклуэхэм ягьэзащлэ лэжыгьэм, яджымтеухуа упщлэхэр езыхэмзыхуагьэувыжыфыныр е я ныбжэгьухэмиратыфыныр;

- еджаклуэхэр зыщапхьэмтетуи, а щапхьэм кьышхьэщыкьы езыхэм я бгьэдыхьэклэ ялэжуи лэжэныр;

- егьэджаклуэм кьахуигьэльэгьуапщальэхэмтету я щлэныгьэр кьапщытэжыфыныр;

- еджаклуэхэм езыхэмягьэувыж упщлэхэмклэ я гупсысэхэр кьалуэтэжыныр, я зэфлэклыр кьагьэльэгьуэжыфыныр;

- яджымтеухуа материалхэр пособие зэмылэужыгьуэхэм кьыщагьуэтыфыныр;

- и еджэныгьэр езымкьызэригьэпэщыжыфыным, кьыпэщыткьалэнхэриубзыхужыфыным;

- я бзэмзиужьу, я гупсысэр клэщлу, тэмэмугьэпсауэ кьалуэтэфыным;

- нэгьуэщлыи и псальэмгупсэхуу щлэдэлуфу, жаламклэ мыарэзымэ, тэмэму я гупсысэр абы падзыжыфущытыным;

-игьуэта щлэныгьэхэмрэ есэныгьэхэмрэиджырейзэманымкьыщигьэсэбэпыфу.

Ищлэн хуейр, хузэфлэклыпхьэр

Предметнэ:

-цлыхум и гьащлэм адыгьэбзэммыхьэнэ щилэр;

-адыгьэбзэм и хабзэхэр зэхегьэщлэн;

-псальэ зэмылэужыгьуэхэр анализ ящлыфын;

-бзэм и флагыр, абы кьигьэуувкьалэнхэр зэхегьэщлэн.

Еджаклуэм ищлэн хуейщ:

Гъэ еджэгъуэм и япэ илъэс ныкъуэм.

ЕджакIуэркыизеджэтхыгъэхэртэмэмукъагурыIуэу,
нэсузыхашIэуикIидэгъуэузэхашIыкIыу, гъэхуауэикIизыхэщIэгъуэу,
псалъэхэрзэрыщыту (зэрыпсэууэ) кърахыукъеджэфын,
теувыIэгъуэхэркъикIымелытауэтекъузэныгъэр, макъымзегъэIэтын-
гъэляхъшэнырдагъуэншэукъагъэсэбэпурэ, кыизеджэрзэрызэхашIыкIри абы
хуаIэхущытыкIэхэрикъагъэльэгъуэфын (IупщIкъащIын) хуэдэу. Я мынэIуасэ
(зыщымыгъуазэ) тхыгъэмкыизэреджэхуабжъагъырзыдакыкъэмпсалъэ 66–76
хуэдизхъууэщытыпхъэщ.

Гъэ еджэгъуэм и егIуанэ илъэс ныкъуэм.Хуэм-
хуэмурэирижэукъеджэнымхуэкIуэн; тэмэмузэхашIыкIыуикIизыхашIэу,
гъэхуауэикIизыхэщIэгъуэу, литературнэпсалъэкIэм и мардэхэркъалытэфу,
абы и щытыкIэнэхъыщхъэхэрдаIыгъыукъеджэфузрагъэсэн. Я мынэIуасэ
(зыщымыгъуазэ) художественнэтхыгъэмкыщеджэкIэ, зыдакыкъэмпсалъэ
76–86 хуэдиз и хуэбжъагъырхъууэщытмэ, тэмэмукъэльытапхъэщ.

Тхыгъэмиралэжынухэр.КъэIуэтэныгъээпыщIар,
зэпхаркъагъуэтыфугъэсэн. ПсалъэкыизеджэмкыIуатэрезыр-
езырукъахутэфын (кыизеджаммыхъэнэнэхъыщхъэухэльырезыхэм я
псалъэкIэкъаIуэтэжыфын).

КыизеджатхыгъэмщыщIыхъэхэрмыхъэнэкIэзэрызэпхар (зэрызэпыщIар)
къахутэфын, хъыбарым, статьям и план ягъэувыфын (зэхалъхъэфын) а
планымипкъыткIэкыизеджэркъаIуэтэжыфугъэсэн.Тхыгъэкыизеджарубгъуау
и, кIэщIуи, кыыхэкъузыкIауи, къаIуэтэжыфынезыр-езыруягъуэва (зэхагъэува)
планыр е
псалъэурээхэльиллюстрацэркъагъэсэбэпурэ.ЗыIуэхугъуэгуэрымтеухуауэхъы
баркIэщIцIыкIуэхалъхъэнщхъэкIэ, зыхуеинухуэIухуэщIэхэр (материалыр)
тхыгъэмкыыхагъуэтэфын. КыизеджаркъыщаIуатэжкIэ, логикэ и
лъэныкъуэкIэзэпхыныгъэмрэ (зэпыщIэныгъэмрэ)
къыжаIэжырезыхэркъыизеджамтэмэмутехуэнымрэдаIыгъым. Кыизеджам и
щытыкIэгуэрхэр (дунейм и къэхъукъащIэр, цIыхухэтхэр, Iуэхуркъыщыхъу,
щекIуэкIщIыпIэр, н.) убгъуауэкъагъэльэгъуэжукъаIуэтэфын: езыхэм я
IуэхуеплъыкIэкыыхыхъэу,
диалогхэртепсэльыхыныгъэкIээрахъуэкIыфугъэсэн.ТхыгъэмхэтцIыхущхъэ
хуэхэм я бзэмиабыхэмябгъэдэльщытыкIэхэмикIэльыплъын,
яIуэхущIафэхэрзэралытыфын; кыизеджэтхыгъэм и авторым и
IуэхуеплъыкIэмрэезыхэр абы зэреплъымрэзэралытын, цIыхущхъэхуэхэм,
дунейм и къэхъукъащIэхэмтешIыхъауэ.

I. Программэм кызыэщ1иубыдэр

Программэм кызыэщ1еубыдэр мыпхуэдэразделхэр:

1. Адыгэ 1уэры1уатэ – 7

Адыгэ 1уэры1уатэм щыщпычыгъуэщхьэхуэхэр: псысэхэр, кьуажэхьхэр, нэщэхэхэр, таурыхьхэр, хьыбархэр, псынщ1эрыпсальэхэр.

2. Бжьыхьэ – 3

Бжьыхьэмдунейм и тепльэмтеухуатхыгъэхэр.

3. Дапщэщищапхьэущыт – 4

Ц1ыхухэм яку дэль зэхушытык1эф1хэм, ц1ыхугъэ льягэм, зэныбжьэгъуныгъэпэжым ик1и нэгъуэщ1 1уэхугъуэф1хэми теухуатхыгъэхэр.

4. Си Хэку – 5

Ц1ыхум щальхуахэкум хуи1эн хуей гурыщ1э льягэхэркызыыхэщтхыгъэхэр.

5. Щ1ымахуэ – 2

Щ1ымахуэм дунеймкыбыщыхьу зэхьуэж1ыныгъэхэм, ц1ык1ухэм я 1уэхущ1афэхэм теухуатхыгъэхэр.

6. Дыкьэзыухьуреихьдунейр – 5

Ц1ыхухэр кьэзыухьуреихьприродэмхуэсакьыу, абы пщ1э хуащ1у шытынымтеухуатхыгъэхэр.

7. Лэжыгъэм ц1ыхухр егъбжьыф1э – 3

Гъащ1эм лэжыгъэм щилэ мыхьэнэр, пщ1эр кызыыхэщтхыгъэхэр.

8. Хэбзэмщыщхэр – 2

Ижь-ижьыжльандэрэадыгэхэм кьадэгъуэгурык1уэ сэламхэр, ф1эхьусхэр, хабзэдахэхэркызыыхэщыжтхыгъэхэр.

9. Гъатхэ – 5

Гъатхэмдунейр кызыэрыщ1эращ1эжым, дэнэк1и кыбыщыхьу зэхьуэж1ыныгъэхэм теухуатхыгъэхэр.

10. Гъэунэхуныгъэинхэм я зэман – 4

Хэкузауэшхуэм и зэманым ц1ык1ухэм ятелъабэлыхьхэр, псэемыблэжуХэкурзыхьумэжахэм я л1ыхьужьыгъэр кыбыщыгъэльэгъуатхыгъэхэр.

11. Гъэмахуэ – 6

Гъэмахуэмдунейм и тепльэр, кьэхьукьащ1эхэр кызыыхэщтхыгъэхэр.

12. Къэпщытэжыныгъэ – 3. Класщ1ыб еджэныгъэ «Зэрыдахащэ мы дунейр!»

Тест. Гъэмяджаркъэпщытэжын

Класщ1ыбеджэныгъэу – 4

Сочиненэу – 3

Тест - 3

Проектлэжыгъэ - 1

II. Календарнэ-тематическэ план анэдэльхубзэмк1э 4 класс(сыхьэту 51)

№	Урокым и темэр	с/б	Махуэр	
			план	факт
	Адыгэ 1уэрыуатэ – 7с.			
1	Нэщэнэхэр. Къуажэхьхэр. Псынщ1эрыпсалъэхэр.			
2	Псысэхэр. «Мыщэ и къуэ Батыр»			
3	«Л1ымрэ жыгымрэ»			
4	Таурыхьхэр. «Щ1алэм и насып»			
5	«Псысэхэр, таурыхьхэр, хьыбархэр»			
6	Хьыбархэр «Бэдынокъуэ чынтым зэрэзуар», «Андемыркъан и хьыбар».			
7	Классщ1ыб еджэныгъэ «Нарт хьыбархэр»			
	Бжьыхьэ – 3 с.			
8	Гъубжокъуэ Л. «Бжьыхьэ»			
9	Тхьэгъэзит З. «Бжьыхьэк1э»			
10	Нало З. «Бжьыхьэ мэзым къыщыхьуар»			
	Дапщэщищапхьэушыт –4 с.			
11	Адзын М. «Си щ1алэ» К1уант1э 1. «Гульытэ»			
12	КъуэдзэкъуэХь. «Блулэ» Щоджэнц1ык1у А. «Щ1эблэм папщ1э уэрэд»			
13	Хьэхьупащ1э А. «Нэлат».			
14	Тест			
	Си хэку – 5 с.			
15	Б/ЗСочиненэ «Си Хэку»			
16	Нэгумэ Ш. «Ижь зэманым адыгэхэм я псэук1ар»			
17	Хьэх С. «Дэшхуей тхьэмпэ»			
18	ДыгъужьКъу. «Кърухэр» Бозий Л. «Хьерлы зыгъэп1ейтейр»			
19	Классщ1ыб еджэныгъэ«Хэкур, ляхэрунагъуэр». Проект лэжыгъэ «Си Хэку»			
	Щ1ымахуэ – 2 с.			
20	Нало З. «Щ1ымахуэ»			
21	Щоджэнц1ык1у А. «Щ1ымахуэ» Абыт1э В. «Щ1ымахуэ»			
	Дыкъэзыухьуреихьдунейр – 5 с.			
22	Къагьырмэс Б. «Жыгльэдакъэ» Хьэх С. «Мэзым»			

23	Гъубжокъуэ Л. «Ццлщхъуэ» К1уант1э 1. «Мырзеиншэщ»			
24	Елмэс 1. «Губгъуэгуэгуш»			
25	Шэджыхъэщ1э Хь. «К1эпхъ»			
26	Къэрдэнгъуш1 З. «К1эбышэмрэ дыгъужьбымрэ»			
27	Тест			
	Лэжыгъэм ц1ыхухр егъбжыф1э – 3 с.			
28	К1ыщокъуэ А. «Къуэ»			
29	«Лэжыгъэм емык1у хэлькъым» (хъыбар)			
30	Нало З. «Удзгъэк1», Щомахуэ А. «Космос»			
	Хэбзэмщыщхэр – 2 с.			
31	Адыгэ ф1эхъусхэр, 1эубыд сэлам.			
32	Хъэщ1эм хуэгъэзхъыбархэр			
33	Къэрдэнгъуш1 З. «К1эбышэмрэ дыгъужьбымрэ»			
	Гъатхэ – 5 с.			
34	Щоджэнц1ык1у 1. «Гъатхэтеплъэгъуэхэр»			
35	Тхъэгъэзит З. «Гъэрэ щ1ырэ»			
36	Нало З. «Гъатхэ»			
37	Б/ЗСочиненэ «Гъатхэ Щ1эращ1э»			
38	Классщ1ыб еджэныгъэ «Гъатхэ»			
	Гъэунэхуныгъэинхэм я зэман – 4 с.			
39	К1ыщокъуэ А.«Жыр пы1э»			
40	Нало З.«Бжыхъэмэзымкъыщыхъуар»			
41	Щомахуэ А.«Мишэ и анэркъигъуэтыжаш»			
42	Бозий Л. «Лонэ и зымахуэ»			
	Гъэмахуэ - 6 с.			
43	К1ыщокъуэ А. «Гъэмахуэуэшх»			
44	Нало З.«Уэшх»			
45	Ацкъан Р.«Мэгъуагъуэуафэр»			
46	Сонэ А. «Пшэ ц1ык1у»			
47	Тхъэмокъуэ Б. «Гъэмахуэ»			
48	Б/ЗСочиненэ «»			
	Къэпщытэжыныгъэ – 3 с.			
49	Классщ1ыб еджэныгъэ «Зэрыдахашэ мы дунейр!»			
50	Тест			
51	Гъэм яджар къэпщытэжын			